

MENNINGARÆTLANIN

EIN SJÚKRAHÚSLEIÐSLA OG ALT AKUTT TIL LANDSSJÚKRAHÚSIÐ

Eitt álit um eina menningarætlan fyri heilsuverkið er latið landsstýriskvinnuni við heilsumálum, Sirið Stenberg

Sirið Stenberg, landsstýriskvinna hevur lagt upp til aðalorðaskifti um heilsuverkið

Jákup Mikkelsen, tingmaður fyri Fólkaplokkinn, hevur kallað ætlanina hjá landsstýriskvinnuni fyri ein krígsavbjóðing.

Pál Weihe, formaður í Læknafelagnum, heldur at uppskotið hjá landsstýriskvinnuni er eitt gott stig á leiðini og bendir rætta vegin

Árni Gregersen

Álitið er skrivað og landsstýriskvinnan hevur fingið tað.

Næsta tunga stigið er at fáa politisku skipanina at góðtaka tær broytingarnar, sum menningarbólin mælir til.

Bert uppskotið um, at ein leiðsla eigur at vera fyri øll trý sjúkrahúsini, kann elva til eitt nýtt stríð millum miðstaðarøkið og útjaðaran.

Sjálvt um tað fleiri ferðir fyrr er havt á lofti, at rættast og best fyri eitt felags heilsuverk hevði verið, at ein leiðsla stóð fyri øllum trimum sjúkrahúsum, so hevur tað higartil verið trupult at fáa eina semju um henda spurningin.

Ein annar partur av álitið snýr seg um, at øll akutt viðgerð eigur at fara fram á

Landssjúkrahúsinum. Mælt verður beinleiðis til, at akutt tilbúgvingin í Klaksvík meira ella minni verður niðurløgd, tá ið Eysturoyartunnlin til Havnar er komin ígjøgnum.

Hinvegin verður mælt til, at Suðuroyar Sjúkrahús á Tvøroyri varðveitir akutt-móttøkuna. Hetta tí at fjarstøðan til Suðuroyar er ein avbjóðing.

Bólkurin mælir til, at í Klaksvík verður skaðastova, sum skal hava opið 24 tímar um samdøgrið og kann veita neyðugar tænastrur til borgarar í Norðoyggjum og Eysturoy.

Mælt verður til, at henda skaðastovan verður mannað við einum lækna sum forvakt, umframt við sjúkrarøktarfrøðingum, sum kunnu taka sær av sjúklingum við einføldum og smærri snuddum.

Hesi bæði til, mælini eru helst tey, sum fara at reisa størstu politisku spurningarnar, tá ið álitið til heystar fer at vera grundarlag undir einum aðalorðaskifti í Løgtinginum.

Uppskotini eru ikki nýggj og hava áður verið til viðgerðar í politisku skipanini uttan at hetta hevur broytt nakað serligt um stöðuna.

Fíggjarligi parturin

Arbeðsbólkurin hevur eisini hugt at, hvat heilsuverkið og kanska serliga sjúkrahúsvarkið kostar – og hvat tað fer at kosta í framtíðini.

Tølini vísa, at vit brúka færri pengar til heilsuútreiðslur enn grannar okkara í hinum norðanlondunum gera.

Føroyar kunnu best samanberast við Ísland og Finnland, meðan hini londini

brúka munandi meira fyri hvønn íbúgva enn vit gera.

Um vit samanbera føroysku heilsuútreiðslurnar við útreiðslurnar hjá hinum, so eru tær føroysku í norðurlandskum samanhangi í botninum saman við teimum finsku og teimum íslendsku – millum 20.000 og 25.000 kr.

Tær dansku og svensku liggja á umleið 35.000-37.000 kr. fyri hvønn. Tær norsku liggja uppi á umleið 50.000 í 2013.

Tað er vert at leggja til merkis, at 15-25 prosentav útreiðslunum eru privatfíggjaðar í hinum londunum, meðan henda uppgerðin ikki tekur privatfígging í Føroyum við, tí upplýsingar um privatgjöld eru ikki tøkar.

Viðvíkjandi alment fíggjaða partinum av heilsuútreiðslunum, liggja Føroyar

omanfyri Ísland og Finnland, men niðanfyri Danmark, Noregi og Svøríki.

Um vit síðani hyggja at, hvussu føroysku sjúkrahúsuútreiðslurnar – ikki heilsuútreiðslurnar – eru samanborið við hini norðurlandsku londini, so síggja vit, at føroysku útreiðslurnar liggja væl hægri enn hinar.

Tað kemur kanska óvart á, tí vit kundu vænta, at mynstrið var tað sama, sum við samlaðu heilsuútreiðslunum.

Men her altso ein munur. Sjúkrahúsuútreiðslurnar fyri hvønn íbúgva í Føroyum eru í 2013 komnar upp á umleið 15.000 kr.

Tað er 2.000-3.000 kr. hægri enn í Noregi, Svøríki og Danmark fyri hvønn íbúgva.

Arbeðsbólkurin, sum hevur gjørt eina menningar-

ætlan sigur, at orsøkin til, at vit í Føroyum, at vit brúka lutfalsliga nógv av samlaðu útreiðslunum til heilsu í sjúkrahúsvirkinum.

Meðan grannalondini brúka millum 35 og 45 prosent av útreiðslunum til sjúkrahúsvarkið, so brúka vit í Føroyum millum 75 og 80 prosent av samlaðu heilsuútreiðslunum til sjúkrahúsvarkið.

Í tíðarskeiðnum frá 2009 til 2016 er útreiðslurnar til hækkaðar við 230 milljónum krónum.

Í dag er tað soleiðis, at samlaðu útreiðslurnar hjá landskassanum til sjúkrahúsin hækkaðu úr 15 prosentum í 2009 til 17 prosent av samlaðu útreiðslunum hjá landkassanum í 2014.